

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

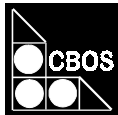
BS/161/161/97

OPINIA SPOŁECZNA O NOWYM SEJMIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

OPINIA SPOŁECZNA O NOWYM SEJMIE

- ◆ W listopadzie '93 niemal dwie piąte (38%) ankietowanych uważało, że Sejm II kadencji reprezentuje interesy całego społeczeństwa, a co czwarty (25%) identyfikował się z poglądami większości posłów. Obecnie, w stosunku do Sejmu III kadencji, opinie takie wyrażają znacznie mniejsze odsetki respondentów (odpowiednio 27% i 17%).
- ◆ Czynnikiem w największym stopniu wpływającym na opinie badanych o nowym Sejmie są identyfikacja polityczna i sympatie partyjne. Przekonanie, że obecny Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa, zdecydowanie najczęściej wyrażają osoby, które w ostatnich wyborach parlamentarnych poparły AWS, przeciwnego zdania są przede wszystkim wyborcy SLD i PSL.
- ◆ Oczekiwania społeczne wobec nowego Sejmu są bardzo duże. Dominujące grupy respondentów spodziewają się skuteczniejszej kontroli rządu, większej trafności podejmowanych decyzji i sprawniejszego działania. Niemal połowa badanych sądzi, że będzie on lepiej niż poprzedni reprezentował interesy społeczeństwa oraz że będzie się cieszył większym autorytetem społecznym.
- ◆ Wśród ankietowanych przeważa opinia, że w Sejmie III kadencji będzie więcej konfliktów niż w poprzednim Sejmie. Największymi optymistami w tym względzie są zwolennicy AWS, którzy zdecydowanie najczęściej sądzą, że nowy Sejm będzie mniej konfliktowy.

Od pierwszego posiedzenia Sejmu III kadencji mija drugi miesiąc. To zbyt krótki okres, aby oceniać dokonania parlamentu. Poprosiliśmy zatem respondentów o wyrażenie swoich oczekiwań związanych z obecnym Sejmem oraz opinii o jego reprezentatywności¹.

REPREZENTATYWNOŚĆ SEJMU

Więcej niż co czwarty ankietowany sądzi, że obecny Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa. Znacznie mniej badanych wyrażało taką opinię o poprzednim Sejmie u schyłku jego kadencji.

Przekonanie o braku reprezentatywności obecnego Sejmu podziela - podobnie jak w sierpniu br., kiedy oceny odnosiły się jeszcze do poprzedniego Sejmu - więcej niż co piąty respondent.

Tabela 1

w procentach

Która z poniższych opinii na temat obecnego Sejmu jest Panu(i) najbliższa?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	XI '93	XI '94	VII '96	VIII '97	XI '97
Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa	38	19	19	17	27
Sejm reprezentuje interesy tylko niektórych grup społecznych, a inne nie mają swojej sejmowej reprezentacji	30	40	36	44	39
Większość społeczeństwa nie ma obecnie swojej reprezentacji w Sejmie	19	27	29	22	22
Trudno powiedzieć	13	14	16	17	12

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (90) przeprowadzono w dniach 20-25 listopada '97 na 1159-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Szczególnie interesujące jest zestawienie opinii o reprezentatywności obecnego Sejmu z poglądem na ten temat dotyczącym Sejmu II kadencji, odnotowanym - podobnie jak obecnie - dwa miesiące po wyborach parlamentarnych. W tym porównaniu zdecydowanie korzystniej wypada poprzedni Sejm - niemal dwie piąte ankietowanych w listopadzie '93 uznawało go za reprezentanta interesów całego społeczeństwa, podczas gdy w stosunku do obecnego Sejmu opinię taką wyraża nieco ponad jedna czwarta badanych. Jest to dość zaskakujące, zwłaszcza że w Sejmie poprzedniej kadencji nieobecne były w zasadzie ugrupowania reprezentujące prawą stronę sceny politycznej, a w obecnym Sejmie mamy przedstawicieli szerokiego spektrum politycznego - lewicy, centrum i prawicy. W społecznej świadomości wielopartyjny skład parlamentu nie jest zatem tożsamy z reprezentowaniem przez tę instytucję interesów całego społeczeństwa.

Czynnikami w największym stopniu wpływającymi na opinię badanych w tej kwestii są identyfikacja polityczna i sympatie partyjne. Przekonanie, że obecny Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa, najczęściej wyrażają respondenci o prawicowej orientacji politycznej (44%), natomiast badani identyfikujący się z lewicą częściej niż inni (32%) uważają, że większość społeczeństwa nie ma obecnie w Sejmie swojej reprezentacji.

Opinie w tym względzie elektoratów największych ugrupowań politycznych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2 w procentach

Która z poniższych opinii na temat obecnego Sejmu jest Panu(i) najbliższa?	Wskazania w elektoratach ugrupowań politycznych ²					
	UP	UW	AWS	SLD	PSL	ROP
Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa	26	29	46	15	20	26
Sejm reprezentuje interesy tylko niektórych grup społecznych, a inne nie mają swojej sejmowej reprezentacji	56	45	30	51	40	50
Większość społeczeństwa nie ma obecnie swojej reprezentacji w Sejmie	18	18	13	28	31	11
Trudno powiedzieć	0	8	11	6	9	14

² Uwzględniono elektoraty ugrupowań, które uzyskały w sondażu co najmniej 3-procentowe poparcie.

Przekonanie, że obecny Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa, zdecydowanie najczęściej wyrażają osoby, które w ostatnich wyborach parlamentarnych poparły zwycięską AWS. Opinia o braku sejmowej reprezentacji większości społeczeństwa najczęstsza jest wśród wyborców SLD i PSL. Zarówno zwolennicy AWS, jak i SLD oraz PSL odnoszą się do kwestii reprezentatywności Sejmu przez pryzmat własnych sympatii politycznych. Stanowisko sympatyków AWS jest zrozumiałe - w Sejmie poprzedniej kadencji ugrupowania prawicowe nie miały swoich przedstawicieli, a zatem obecna sytuacja oceniana jest pozytywnie. Stanowisko wyborców SLD i PSL wydaje się bardziej złożone. Popierane przez nich ugrupowania są obecne w Sejmie III kadencji, jednak nie są w nim - tak jak poprzednio - siłą dominującą. Niekorzystna opinia o reprezentatywności obecnego Sejmu może zatem w przypadku sympatyków SLD i PSL być wyrazem zawodu i frustracji spowodowanych wynikiem wyborczym popieranych ugrupowań.

Najczęściej podzielany przez wyborców wszystkich ugrupowań, z wyjątkiem AWS, jest pogląd, że w obecnym Sejmie mają swoją reprezentację tylko niektóre grupy społeczne.

Opinię o reprezentatywności obecnego Sejmu modyfikuje w istotny sposób stosunek do rządu Jerzego Buzka. Zwolennicy rządu najczęściej sądzą, że Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa (42%), ponad połowa przeciwników obecnego gabinetu przychyliła się do poglądu, że Sejm reprezentuje interesy tylko niektórych grup społecznych, a inne nie mają w nim swojej reprezentacji (52%). Co trzeci respondent zarówno w grupie przeciwników rządu, jak i wśród tych, którzy wyrażają wobec niego obojętność, uważa, że większość społeczeństwa nie ma w obecnym Sejmie swojej reprezentacji.

Oceniając reprezentatywność obecnego Sejmu badani zdają się kierować obecnością bądź nieobecnością w nim pewnych ugrupowań oraz „siłą” poszczególnych klubów parlamentarnych. Podstawą tych ocen są również, jak można sądzić, społeczne etykiety partii politycznych, postrzeganych często przez pryzmat haseł i sloganów wyborczych.

O rzeczywistym społecznym odbiorze reprezentatywności obecnego Sejmu, swoistym poczuciu „bycia reprezentowanym”, więcej mówi stopień identyfikacji ankietowanych z poglądami posłów.

Tabela 3

w procentach

Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	XI '93	XI '94	VII '96	VIII '97	XI '97
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	25	13	11	10	17
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	52	53	62	64	60
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	7	17	14	11	10
Trudno powiedzieć	16	17	13	15	14

Jak już wspomniano, więcej niż co piąty ankietowany (22%) podziela opinię, że większość społeczeństwa nie ma w obecnym Sejmie swojej reprezentacji. Jednocześnie jednak tylko co dziesiąty respondent stwierdza, że w Sejmie nie ma posłów, z których poglądami mógłby się identyfikować. Można zatem uznać, iż w społecznym odbiorze obecny Sejm jest instytucją, która reprezentuje - w mniejszym lub większym stopniu - zdecydowaną większość Polaków.

Stopień identyfikacji z poglądami posłów Sejmu II kadencji w dwa miesiące po poprzednich wyborach był bardzo zbliżony. Takie same odsetki ankietowanych w listopadzie '93 i w listopadzie '97 deklarowały, że ich poglądy są zbieżne z przekonaniami przynajmniej niektórych posłów. Warto jednak zwrócić uwagę, że przed czterema laty co czwarty respondent stwierdzał, że identyfikuje się z poglądami większości posłów Sejmu II kadencji, natomiast obecnie - w stosunku do posłów Sejmu III kadencji - opinię tę podziela 17% ankietowanych. Cztery lata temu większość w Sejmie stanowiły (łącznie) partie lewicowe - SLD, PSL i UP. Obecnie przewagę mają ugrupowania prawicowe i centrowe - AWS, UW, ROP. Częściej identyfikowano się zatem z poglądami lewicowej większości parlamentarnej w roku '93 niż z poglądami prawicowo-centrowej większości obecnie.

Sejm III kadencji postrzegany jest jako zdominowany przez ugrupowania o orientacji prawicowej i centrowej, przychylny Kościołowi i religii. Czynnikiem najsilniej determinującym stopień identyfikacji z poglądami posłów jest religijność, mierzona deklarowaną częstością praktyk religijnych, oraz poglądy polityczne. Pełna identyfikacja jest zdecydowanie silniejsza wśród badanych utożsamiających się z prawicą (30%) niż lewicą (9%) oraz wśród osób często praktykujących.

W porównaniu z sierpniem br., kiedy oceny dotyczyły jeszcze Sejmu II kadencji, znacznie wzrosło poczucie identyfikacji z przekonaniami posłów wśród wyborców AWS, UW i ROP. Liczba podzielających opinię, że większość posłów obecnego Sejmu myśli o polskich sprawach podobnie jak oni, sięga 30% w elektoratach AWS i ROP, 22% w elektoracie UW. Co ciekawe, również wyborcy Unii Pracy, której zabrakło w obecnym Sejmie, częściej deklarują identyfikację z przekonaniami posłów obecnego Sejmu niż poprzedniego u schyłku jego kadencji. Prawdopodobnie wchodzi tu w grę solidarnościowy rodowód Unii Pracy. Poziom identyfikacji z poglądami posłów zdecydowanie zmniejszył się - w porównaniu z sierpniem - wśród wyborców SLD i PSL, którzy obecnie najrzadziej skłonni są sądzić, że większość posłów obecnego Sejmu myśli o polskich sprawach podobnie jak oni.

Tabela 4

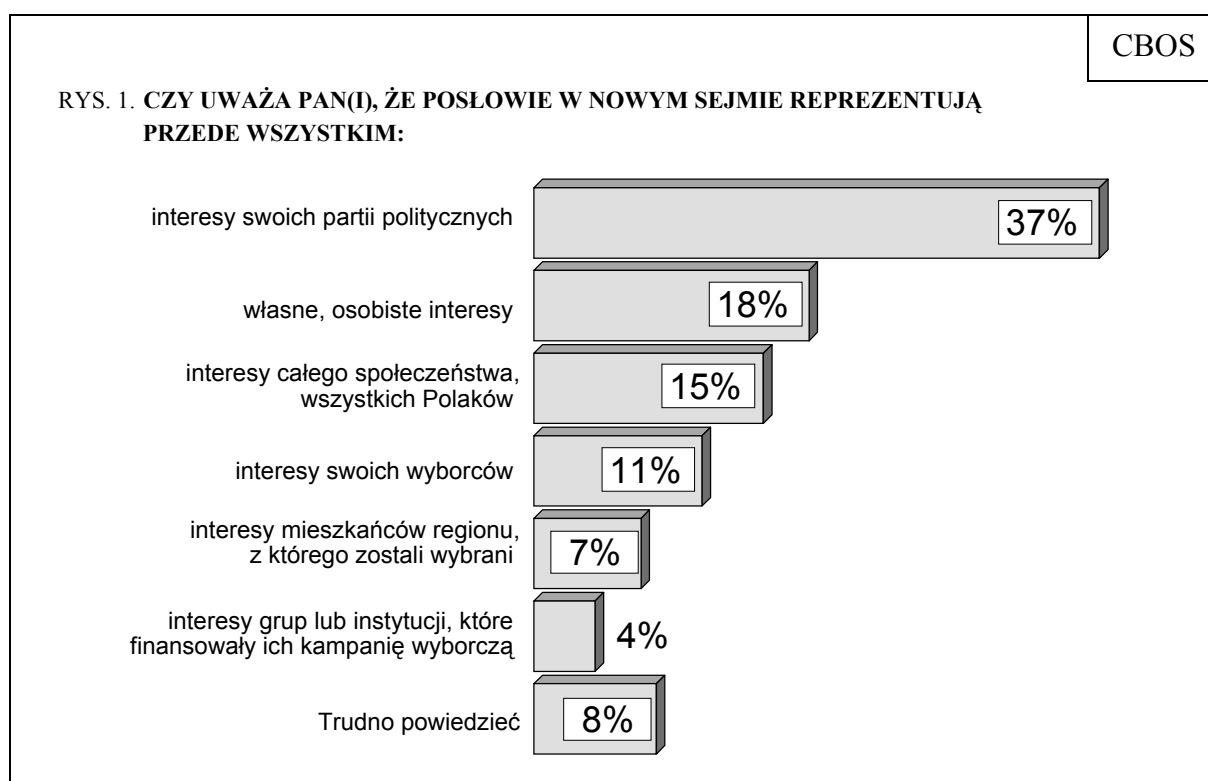
w procentach

Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)?	Wskazania w elektoratach ugrupowań politycznych według terminów badań - sierpień '97 i listopad '97											
	UP		UW		AWS		SLD		PSL		ROP	
	VIII	XI	VIII	XI	VIII	XI	VIII	XI	VIII	XI	VIII	XI
Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja	12	28	10	22	5	30	24	9	16	4	10	30
Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja	66	58	81	74	74	51	66	70	64	69	76	63
Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja	10	3	6	1	13	9	2	10	8	7	12	3
Trudno powiedzieć	12	11	3	3	8	10	8	11	12	20	2	5

Warto zwrócić uwagę na wysokie odsetki ankietowanych w elektoratach AWS i SLD stwierdzających, że w obecnym Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak oni. Może to potwierdzać - na co wskazują wcześniejsze badania CBOS - że część wyborców głosujących w wyborach parlamentarnych na oba te ugrupowania kierowała się względami taktycznymi, a nie wspólnotą przekonań.

Ankietowani w sierpniu '97, a zatem tuż przed końcem II kadencji Sejmu, uznali, że jego działania zdominowane były przez partykularne interesy parlamentarzystów. Zdecydowaną mniejszość stanowili respondenci przypisujący posłom poprzedniego Sejmu

kierowanie się dobrem ogółu społeczeństwa lub przynajmniej grup, które w wyborach oddały na nich swoje głosy. Motywem działania najczęściej przypisywanym posłom poprzedniego Sejmu u schyłku jego kadencji był natomiast interes partyjny lub wręcz osobisty. Obecnie, mimo że zmienił się skład Sejmu i układ sił politycznych, oceny te są zbliżone. Ponad połowa (55%) ankietowanych uważa, że obecni parlamentarzyści nie kierują się dobrem społecznym, ale reprezentują partykularne interesy swoich ugrupowań lub swoje własne.

Zmiana układu sił na scenie politycznej nie zaowocowała korzystniejszą opinią o nowych parlamentarzystach i motywach kierujących ich działaniami.

Interesujące jest porównanie poglądów badanych na temat motywacji posłów - z listopada '93 i listopada '97, a zatem w obu przypadkach dotyczących ocen nowego Sejmu w dwa miesiące po wyborach.

Tabela 5

w procentach

Czyje przede wszystkim potrzeby i interesy reprezentuje, Pana(i) zdaniem, większość posłów obecnego Sejmu? ³	Wskazania respondentów według terminów badań				
	VI '92	XI '93	VII '96	VIII '97	XI '97
Ludzi, którzy na nich głosowali /swoich wyborców	7	13	9	8	11
Całego społeczeństwa	6	25	11	13	15
Swojej partii lub ugrupowania	40	26	40	36	37
Swoje własne	27	9	15	15	18

Obecni parlamentarzyści wypadają w tym zestawieniu jeszcze mniej korzystnie. Znacznie częściej niż w listopadzie '93 w stosunku do posłów Sejmu II kadencji przypisuje się im działanie w interesie swojej partii lub swoim własnym, mniej osób skłonnych jest sądzić, że mają oni na względzie dobro ogółu.

Niekorzystne dla obecnych posłów oceny mogą wynikać z faktu, iż wielu spośród nich pełniło już tę funkcję w Sejmie II lub/i I kadencji, wielu znanych jest ze swojej działalności politycznej poza Sejmem bądź związkowej. Ankietowani oceniają zatem w dużej części osoby już im znane, kojarzone z pewnymi działaniami, inicjatywami czy poglądami. Z drugiej strony, można również przypuszczać, że społeczeństwo niejako oswoiło się z mechanizmami demokratycznymi, z pewnym dystansem podchodzi do przedwyborczych i powyborczych deklaracji polityków, a co za tym idzie - zmianie sił na scenie politycznej nie towarzyszy znany z wcześniejszych wyborów społeczny entuzjizm. Być może mamy obecnie do czynienia z bardziej realistycznym podejściem do kwestii motywacji kierujących politykami, niezależnie od reprezentowanej przez nich opcji politycznej.

³ Ze względu na pewne różnice w sposobie sformułowania pytania w tabeli uwzględniono tylko te odpowiedzi, których porównanie jest możliwe. Z tego też powodu odsetki nie sumują się do 100.

Opinie badanych w omawianej kwestii różnicują ich sympatie polityczne.

Tabela 6

w procentach

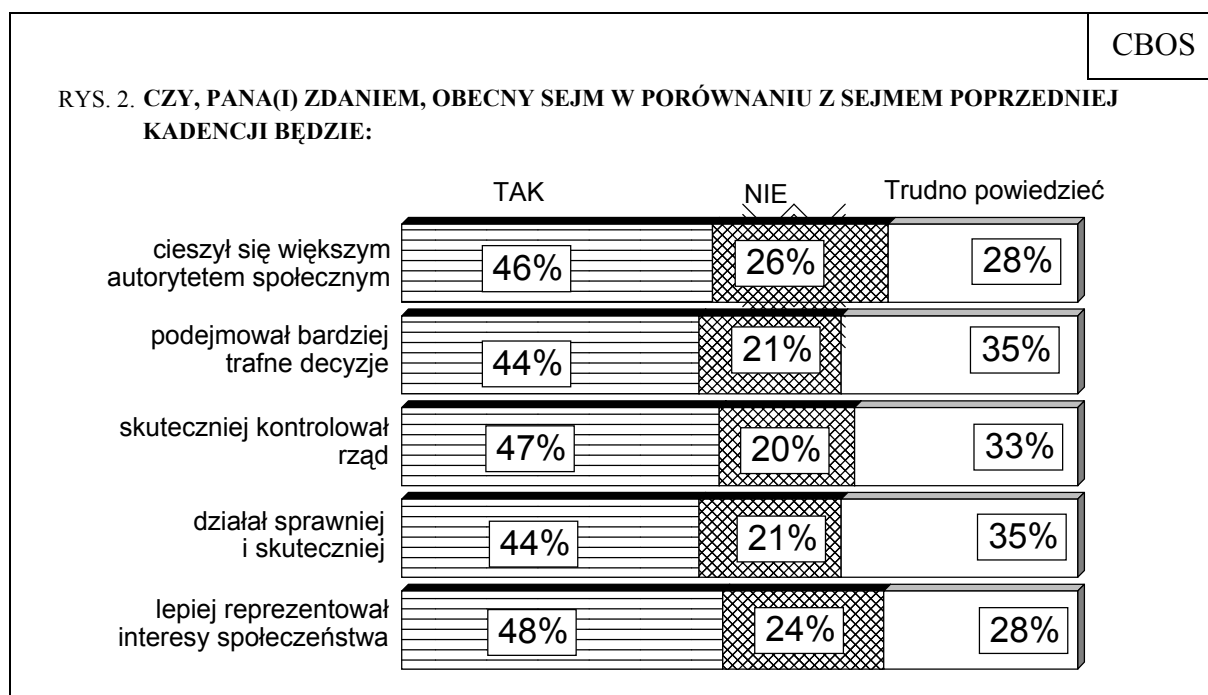
Czy uważa Pan(i), że posłowie w nowym Sejmie reprezentują przede wszystkim:	Wskazania w elektoratach ugrupowań politycznych					
	UP	UW	AWS	SLD	PSL	ROP
– interesy swoich partii politycznych	55	55	26	53	43	42
– interesy swoich wyborców	7	7	21	7	4	26
– interesy mieszkańców regionu, z którego zostali wybrani	3	8	9	5	8	2
– interesy grup lub instytucji, które finansowały ich kampanię wyborczą	0	2	2	8	0	8
– interesy całego społeczeństwa, wszystkich Polaków	13	7	27	4	10	6
– własne, osobiste interesy	18	10	7	21	30	12
Inna odpowiedź	0	0	0	0	0	4
Trudno powiedzieć	4	11	8	2	5	0

Przekonanie, że posłowie obecnego Sejmu mają na względzie przede wszystkim interesy swoich partii, najczęściej wyrażają elektoraty wszystkich ugrupowań, z wyjątkiem AWS, jednak różna jest jego siła. Opinia ta jest najbliższa osobom, które w ostatnich wyborach parlamentarnych poparły Unię Pracy, Unię Wolności lub SLD. Podzielone poglądy na temat motywacji posłów prezentują zwolennicy tworzącej największy klub parlamentarny AWS. Wśród nich niemal tyle samo osób przypisuje posłom działanie dla dobra ogółu, co uważa, że reprezentują oni przede wszystkim interesy swoich ugrupowań, niewiele mniejszy odsetek sądzi, że działają w interesie swoich wyborców. Ogólnie rzecz biorąc, elektorat AWS w zdecydowanie największym stopniu przypisuje posłom obecnego Sejmu pozytywne motywy działania. Zupełnie inaczej postrzegają tę kwestię sympatycy SLD i PSL. Osoby, które w ostatnich wyborach poparły SLD, najrzadziej wyrażają pogląd, że posłowie działają dla dobra ogółu, częściej natomiast uważają, że reprezentują oni przede wszystkim własne interesy. Opinię tę najczęściej podzielają wyborcy PSL. Trudno powiedzieć, czy niekorzystne oceny sympatyków SLD i PSL odnoszą się również do posłów tych partii, licznie - zwłaszcza w przypadku SLD - reprezentowanych w obecnym Sejmie.

PRZEWIDYWANIA DOTYCZĄCE SPOSOBU DZIAŁANIA NOWEGO SEJMU

Oceniając w sierpniu '97 sposób działania i dokonania poprzedniego Sejmu respondenci nie podzielali zdania jego marszałka, uważającego, że była to kadencja pracowita. Większość ankietowanych wyrażała przekonanie, że Sejm ten nie cieszył się dużym autorytetem społecznym (63%) i pracował zbyt opieszale (60%). Przeważały również niekorzystne dla niego opinie, że raczej nieskutecznie kontroluje rząd (46% wobec 27% przeciwnych) oraz podejmuje raczej nietrafne decyzje (odpowiednio 40% i 28%).

Obecnie badani mają nadzieję na pozytywne zmiany w tych dziedzinach. Dominujące grupy respondentów oczekują od Sejmu III kadencji skuteczniejszej kontroli rządu, większej trafności podejmowanych decyzji i sprawniejszego działania. Pomimo niezbyt korzystnej dla obecnego Sejmu oceny jego reprezentatywności i motywów działania posłów, niemal połowa badanych spodziewa się, że będzie on lepiej od poprzedniego reprezentował interesy społeczeństwa. Wśród respondentów przeważają również osoby sądzące, że obecny Sejm w porównaniu z Sejmem II kadencji będzie się cieszył większym autorytetem społecznym. Wysoki odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” wynika zapewne z faktu, że nowy Sejm działa bardzo krótko.

Duże nadzieje i oczekiwania pod adresem nowego Sejmu mogą mieć związek z niską oceną poprzedniego Sejmu w kwestiach będących przedmiotem pytania. Ich podstawą jest też zapewne zmiana układu sił na scenie politycznej. Jak wskazują badania, tego rodzaju oczekiwania charakteryzują zwykle każdy okres powyborczy, kiedy rzeczywistość nie zaczęła jeszcze weryfikacji przedwyborczych obietnic.

Czynnikiem najsilniej różnicującym oczekiwania wobec nowego Sejmu jest identyfikacja polityczna. Wśród respondentów utożsamiających się z prawicą odsetek wyrażających nadzieję na poprawę we wszystkich kwestiach uwzględnionych w pytaniu sięga 70%. Badani o poglądach lewicowych najczęściej nie spodziewają się, że w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji nastąpią tu jakieś zmiany na lepsze.

Konsekwencją powyższych różnic opinii są odmienne oczekiwania pod adresem Sejmu, wyrażane przez zwolenników poszczególnych partii politycznych.

Tabela 7

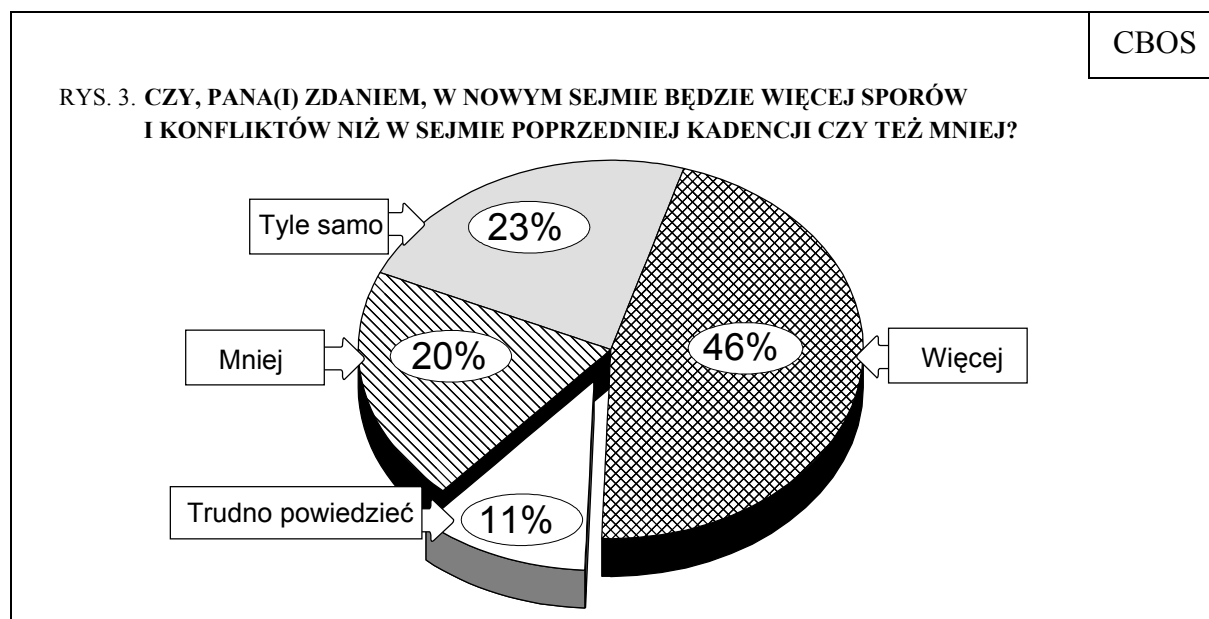
w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie:	Odpowiedzi twierdzące w elektoratach ugrupowań politycznych					
	UP	UW	AWS	SLD	PSL	ROP
– cieszył się większym autorytetem społecznym	43	52	71	20	32	61
– podejmował bardziej trafne decyzje	34	47	72	12	39	60
– skuteczniej kontrolował rząd	33	58	73	27	41	64
– działał sprawniej i skuteczniej	34	51	70	20	25	60
– lepiej reprezentował interesy społeczeństwa	29	58	71	20	38	57

Zdecydowanie największymi optymistami, jeśli chodzi o przewidywany sposób działania i wizerunek nowego Sejmu, są wyborcy AWS. Nadzieje na poprawę przeważają również w elektoratach ROP i UW. Sceptykami są natomiast, co oczywiste, przede wszystkim zwolennicy SLD, którzy w najmniejszym stopniu są przekonani, że obecny Sejm będzie w porównaniu z poprzednim lepiej działał i cieszył się większym autorytetem społecznym. Szczególnych nadziei na poprawę w tej mierze nie mają też sympatycy PSL i UP.

Oczekiwania pod adresem obecnego Sejmu odzwierciedlają, jak się wydaje, stopień zadowolenia poszczególnych elektoratów z jego składu, a zatem - z wyniku wyborczego popieranego ugrupowania.

Największa grupa ankietowanych przewiduje, że w Sejmie III kadencji będzie więcej konfliktów niż w poprzednim Sejmie.

Opinia, jakoby w nowym Sejmie miało być więcej konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji, może mieć związek z obecnością w nim ugrupowań prawicowych, postrzeganych jako konfliktowe. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że pogląd ten podzielają zdecydowanie częściej respondenci o orientacji lewicowej (64%) niż prawicowej (37%). Przeważa on również w elektoratach wszystkich ugrupowań politycznych, z wyjątkiem AWS, choć najczęstszy jest wśród zwolenników SLD.

Tabela 8

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?	Wskazania w elektoratach ugrupowań politycznych					
	UP	UW	AWS	SLD	PSL	ROP
Więcej	42	52	36	66	44	52
Tyle samo	33	26	16	19	28	27
Mniej	23	17	38	7	7	22
Trudno powiedzieć	2	5	10	8	21	0

Wśród wyborców AWS zdania na temat obecności konfliktów w nowym Sejmie są podzielone - niemal tyle samo osób uważa, że będzie ich więcej niż poprzednio, co prezentuje przeciwną opinię - że będzie ich mniej. Jednocześnie jednak zwolennicy AWS są największymi optymistami, jeśli chodzi o tę kwestię - zdecydowanie najczęściej sądzą, że nowy Sejm będzie mniej konfliktowy.

Spółeczny obraz Sejmu III kadencji jest niejednoznaczny. Pod względem reprezentatywności i motywów działania posłów oceniony został mniej korzystnie niż poprzedni Sejm w dwa miesiące po wyborach. Ocenie tej towarzyszą jednak znaczne oczekiwania co do przyszłego sposobu działania nowego Sejmu i jego społecznego autorytetu.

Zdaniem największej grupy ankietowanych nie będzie to spokojna kadencja - spory i konflikty będą częstsze niż w poprzednim Sejmie.

Warto podkreślić, że wszystkie opinie o nowym Sejmie mają charakter polityczny. Czynnikiem najsilniej je determinującym jest stosunek do wyniku wyborów parlamentarnych, a co za tym idzie - zadowolenie bądź rozczarowanie z tego, jaką pozycję na scenie politycznej zajmuje popierane ugrupowanie.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Która z poniższych opinii na temat obecnego Sejmu jest Panu(i) najbliższa:
1 - Sejm reprezentuje interesy całego społeczeństwa; 2 - Sejm reprezentuje
interesy tylko niektórych grup społecznych, a inne nie mają swojej sejmowej
reprezentacji; 3 - Większość społeczeństwa nie ma obecnie swojej reprezentacji
w Sejmie

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	38	22	12	1158
Płeć					
Mężczyźni	29	40	21	11	549
Kobiety	26	37	23	14	610
Wiek					
do 24 lat	31	36	25	7	161
25-34	29	45	18	9	206
35-44	28	40	23	9	273
45-54	23	46	25	6	172
55-64	33	26	27	15	161
65 lat i więcej	21	35	15	29	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	37	20	19	429
Miasto do 20 tys.	33	29	26	12	137
od 21 do 100 tys.	27	40	21	11	230
101-500 tys.	31	39	26	4	235
501 tys. i więcej mieszk.	23	50	19	9	124
Region					
Północny	31	31	24	13	134
Zachodni	27	38	26	9	121
Środkowo-zachodni	26	40	26	8	174
Środkowy	32	39	16	12	198
Wschodni	21	37	21	21	142
Południowo-wschodni	28	44	15	13	166
Południowo-zachodni	27	37	26	11	225
Wykształcenie					
Podstawowe	24	32	20	24	355
Zasadnicze zawodowe	31	35	27	7	329
Średnie	27	45	20	8	366
Wyższe	27	48	20	4	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	24	50	21	6	103
Prac. umysł. niż. szczebla	37	45	17	1	105
Pracownicy fiz. - umysł.	25	39	31	4	82
Robotnicy wykwalifikowani	28	42	24	7	142
Robotnicy niewykwalifik.	24	36	30	10	54
Rolnicy	22	42	23	13	71
Prywatni przedsiębiorcy	39	35	23	3	36
Bierni zawodowo					
Renciści	20	36	21	23	132
Emeryci	24	33	24	19	214
Uczniowie i studenci	40	33	15	12	74
Bezrobotni	30	40	15	14	69
Gospodynie domowe i inni	32	30	19	20	77
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	31	45	18	7	137
Sektor państwowy	24	48	23	5	126
Sektor prywatny	33	36	26	5	257
Spółdzielczość	19	48	24	8	26
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	29	30	21	20	173
201 - 325	21	46	21	12	213
326 - 449	30	31	27	12	203
450 - 599	27	44	18	12	175
Powyżej 599 zł	28	45	22	4	213
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	41	22	19	351
Średnie	30	38	21	11	530
Dobre	34	36	23	6	277
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	48	20	15	16	53
Raz w tygodniu	32	36	20	12	580
Kilka razy w miesiącu	22	40	23	15	149
Kilka razy w roku	22	42	26	10	272
W ogóle nie uczestniczy	13	52	24	11	104
Poglądy polityczne					
Lewica	15	47	32	5	233
Centrum	24	43	25	8	328
Prawica	44	34	14	8	382
Trudno powiedzieć	16	30	20	34	215

Tabela 2. Czy ma Pan(i) poczucie, że są w Sejmie posłowie, którzy myślą o polskich sprawach podobnie jak Pan(i)? 1 - Tak, sądzę, że większość posłów myśli podobnie jak ja; 2 - Sądzę, że niektórzy posłowie myślą podobnie jak ja; 3 - Nie, w Sejmie nie ma posłów, którzy myśleliby podobnie jak ja

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	60	10	14	1154
Płeć					
Mężczyźni	19	62	8	11	547
Kobiety	15	58	11	16	608
Wiek					
do 24 lat	11	59	11	19	159
25-34	11	64	11	14	205
35-44	21	64	8	7	273
45-54	22	61	9	7	172
55-64	20	59	10	11	161
65 lat i więcej	15	49	9	27	184
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	55	12	19	427
Miasto do 20 tys.	16	59	9	16	136
od 21 do 100 tys.	21	61	7	10	230
101-500 tys.	25	63	7	6	235
501 tys. i więcej mieszk.	8	68	13	12	123
Region					
Północny	18	60	10	13	135
Zachodni	12	67	8	13	121
Środkowozachodni	19	56	10	15	172
Środkowy	12	64	8	16	196
Wschodni	15	54	14	17	141
Południowo-wschodni	21	54	13	12	165
Południowo-zachodni	19	64	7	10	224
Wykształcenie					
Podstawowe	14	52	12	22	353
Zasadnicze zawodowe	18	56	12	13	328
Średnie	17	68	7	9	365
Wyższe	23	69	5	3	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	24	68	5	4	103
Prac.umysł.niż.szczebla	23	69	4	4	105
Pracownicy fiz.-umysł.	22	62	10	7	182
Robotnicy wykwalifikowani	16	65	9	10	142
Robotnicy niewykwalifik.	15	53	4	28	52
Rolnicy	12	67	9	12	71
Prywatni przedsiębiorcy	21	59	11	9	36
Bierni zawodowo					
Renciści	14	56	11	18	132
Emeryci	18	53	10	19	213
Uczniowie i studenci	11	55	11	24	74
Bezrobotni	14	55	16	15	68
Gospodynie domowe i inni	8	57	21	14	76
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	28	57	7	8	137
Sektor państwowy	15	71	5	10	126
Sektor prywatny	19	64	8	8	255
Spółdzielczość	18	77	4	1	26
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	12	54	17	17	172
201 - 325	17	61	9	13	213
326 - 449	19	60	8	13	202
450 - 599	17	63	9	11	174
Powyżej 599 zł	20	68	4	7	211
Ocena własnych war. mater.					
Złe	12	56	14	18	351
Średnie	19	62	8	11	528
Dobre	19	61	7	13	276
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	25	55	6	14	53
Raz w tygodniu	22	55	11	12	577
Kilka razy w miesiącu	11	62	9	18	149
Kilka razy w roku	11	64	10	16	272
W ogóle nie uczestniczy	8	73	7	12	103
Poglądy polityczne					
Lewica	9	72	9	10	233
Centrum	13	64	10	13	327
Prawica	30	57	6	6	382
Trudno powiedzieć	6	46	16	32	212

Tabela 3. Czy uważa Pan(i), że posłowie w nowym Sejmie reprezentują przede wszystkim: 1 - interesy swoich partii politycznych; 2 - interesy swoich wyborców; 3 - interesy mieszkańców regionu, z którego zostali wybrani; 4 - interesy grup lub instytucji, które finansowały ich kampanię wyborczą; 5 - interesy całego społeczeństwa, wszystkich Polaków; 6 - własne, osobiste interesy

(%)

	1	2	3	4	5	6	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	37	11	7	4	15	18	8	1157
Płeć								
Mężczyźni	40	11	6	5	13	19	6	548
Kobiety	35	11	8	4	17	17	9	609
Wiek								
do 24 lat	45	12	6	3	13	15	5	161
25-34	36	10	11	4	13	22	3	206
35-44	42	12	8	6	12	16	4	273
45-54	37	12	7	6	19	13	6	172
55-64	36	12	3	6	18	16	10	160
65 lat i więcej	25	9	5	0	15	25	19	184
Miejsce zamieszkania								
Wieś	30	10	8	5	16	22	9	429
Miasto do 20 tys.	37	11	6	3	21	14	9	137
od 21 do 100 tys.	47	13	5	3	11	15	7	230
101-500 tys.	36	11	8	5	18	18	3	234
501 tys. i więcej mieszk.	48	11	5	5	6	14	11	123
Region								
Północny	34	8	8	7	18	15	10	135
Zachodni	34	15	9	3	11	21	6	121
Środkowozachodni	36	10	2	5	20	22	4	174
Środkowy	44	10	6	4	9	15	11	198
Wschodni	31	10	4	5	18	21	11	142
Południowo-wschodni	42	12	13	4	13	9	8	165
Południowo-zachodni	36	12	7	3	15	22	5	223
Wykształcenie								
Podstawowe	26	10	7	3	18	22	15	355
Zasadnicze zawodowe	29	11	9	6	17	23	5	329
Średnie	48	12	5	6	13	12	4	366
Wyższe	61	12	7	1	4	10	5	107
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	62	12	8	2	4	7	5	103
Prac.umysł.niż.szczebla	44	12	6	6	14	14	5	105
Pracownicy fiz.-umysł.	49	10	5	4	10	20	7	182
Robotnicy wykwalifikowani	31	11	15	9	10	19	5	142
Robotnicy niewykwalifik.	34	7	4	4	21	29	1	54
Rolnicy	41	10	5	1	21	17	5	70
Prywatni przedsiębiorcy	28	8	8	5	37	12	2	36
Bierni zawodowo								
Renciści	29	10	1	4	15	26	14	132
Emeryci	31	11	5	3	16	19	16	213
Uczniowie i studenci	50	19	4	0	10	10	8	74
Bezrobotni	27	10	12	10	18	23	0	69
Gospodynie domowe i inni	29	9	12	3	22	16	9	77
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	51	16	6	4	9	11	3	137
Sektor państwowy	43	8	6	6	13	20	5	126
Sektor prywatny	38	9	11	5	15	16	4	257
Spółdzielczość	46	10	0	11	15	17	0	26
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	31	10	9	4	20	17	8	172
201 - 325	32	11	5	7	12	22	12	212
326 - 449	33	13	8	4	15	21	6	204
450 - 599	44	12	3	6	12	16	7	175
Powyżej 599 zł	49	12	7	2	13	11	6	213
Ocena własnych war. mater.								
Złe	31	8	9	5	13	23	11	350
Średnie	38	11	6	4	15	19	8	529
Dobre	45	14	7	4	15	10	4	277
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	21	14	7	1	36	8	13	53
Raz w tygodniu	34	13	8	3	19	16	7	581
Kilka razy w miesiącu	40	11	7	5	11	19	7	147
Kilka razy w roku	44	6	6	7	8	21	8	272
W ogóle nie uczestniczy	44	10	3	5	5	24	9	104
Poglądy polityczne								
Lewica	48	5	5	7	6	27	2	232
Centrum	46	9	6	5	14	17	3	328
Prawica	31	18	11	3	21	11	5	382
Trudno powiedzieć	24	8	4	3	14	22	25	215

Tabela 4. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie **cieszył się większym autorytetem społecznym?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	26	29	1159
Płeć				
Mężczyźni	45	30	25	549
Kobiety	46	22	32	610
Wiek				
do 24 lat	51	24	25	161
25-34	46	28	27	206
35-44	45	26	29	273
45-54	45	31	24	172
55-64	45	24	31	161
65 lat i więcej	44	19	38	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	46	22	32	429
Miasto do 20 tys.	44	26	30	137
od 21 do 100 tys.	45	27	28	230
101-500 tys.	45	29	26	235
501 tys. i więcej mieszk.	49	28	23	124
Region				
Północny	43	23	34	135
Zachodni	44	29	27	121
Środkowozachodni	44	24	33	174
Środkowy	43	24	32	198
Wschodni	39	35	26	142
Południowo-wschodni	54	16	30	166
Południowo-zachodni	49	29	22	225
Wykształcenie				
Podstawowe	43	21	37	356
Zasadnicze zawodowe	49	24	27	329
Średnie	45	27	28	366
Wyższe	46	42	12	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	43	12	103
Prac. umysł. niż. szczebla	55	25	20	105
Pracownicy fiz. - umysł.	34	37	29	82
Robotnicy wykwalifikowani	51	23	27	142
Robotnicy niewykwalifik.	47	34	19	54
Rolnicy	39	38	23	71
Prywatni przedsiębiorcy	61	11	28	36
Bierni zawodowo				
Renciści	43	24	34	132
Emeryci	42	22	36	214
Uczniowie i studenci	50	16	34	74
Bezrobotni	44	18	38	69
Gospodynie domowe i inni	47	14	39	77
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	49	32	20	137
Sektor państwowy	43	27	30	126
Sektor prywatny	50	29	21	257
Spółdzielczość	51	28	21	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	46	23	30	173
201 - 325	43	26	31	213
326 - 449	53	23	24	204
450 - 599	39	31	30	175
Powyżej 599 zł	49	30	21	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	40	29	31	351
Średnie	47	24	29	530
Dobre	50	24	26	277
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	80	7	13	53
Raz w tygodniu	52	21	27	581
Kilka razy w miesiącu	41	22	37	149
Kilka razy w roku	35	34	30	272
W ogóle nie uczestniczy	26	45	30	104
Poglądy polityczne				
Lewica	26	47	27	233
Centrum	39	32	29	329
Prawica	69	12	19	382
Trudno powiedzieć	35	17	48	215

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie **podejmował bardziej trafne decyzje?**

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	21	35	1159
Płeć				
Mężczyźni	45	24	31	549
Kobiety	43	18	39	610
Wiek				
do 24 lat	42	18	39	161
25-34	46	21	33	206
35-44	44	25	31	273
45-54	43	23	34	172
55-64	50	17	33	161
65 lat i więcej	40	16	44	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	42	16	42	429
Miasto do 20 tys.	45	25	30	137
od 21 do 100 tys.	45	21	35	230
101-500 tys.	46	23	31	235
501 tys. i więcej mieszk.	46	26	28	124
Region				
Północny	41	20	39	135
Zachodni	45	23	32	121
Środkowozachodni	39	20	41	174
Środkowy	41	20	38	198
Wschodni	44	28	27	142
Południowo-wschodni	50	10	40	166
Południowo-zachodni	47	24	29	225
Wykształcenie				
Podstawowe	42	15	44	356
Zasadnicze zawodowe	53	19	28	329
Średnie	39	25	36	366
Wyższe	42	29	29	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	43	30	27	103
Prac. umysł. niż. szczebla	50	22	29	105
Pracownicy fiz. - umysł.	30	32	38	82
Robotnicy wykwalifikowani	52	19	29	142
Robotnicy niewykwalifik.	50	15	35	54
Rolnicy	31	31	38	71
Prywatni przedsiębiorcy	65	8	27	36
Bierni zawodowo				
Renciści	40	20	40	132
Emeryci	43	17	40	214
Uczniowie i studenci	39	17	44	74
Bezrobotni	45	19	36	69
Gospodynie domowe i inni	51	13	36	77
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	42	25	33	137
Sektor państwowy	44	22	33	126
Sektor prywatny	50	22	28	257
Spółdzielczość	47	28	24	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	48	19	33	173
201 - 325	38	22	39	213
326 - 449	52	17	31	204
450 - 599	40	21	39	175
Powyżej 599 zł	43	26	31	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	39	23	38	351
Średnie	44	18	37	530
Dobre	50	23	28	277
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	74	8	18	53
Raz w tygodniu	50	16	33	581
Kilka razy w miesiącu	39	17	44	149
Kilka razy w roku	36	26	38	272
W ogóle nie uczestniczy	23	41	36	104
Poglądy polityczne				
Lewica	21	42	37	233
Centrum	40	22	38	329
Prawica	69	9	22	382
Trudno powiedzieć	32	15	53	215

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie **skuteczniej kontrolował rząd**?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	47	20	33	1159
Płeć				
Mężczyźni	50	22	28	549
Kobiety	45	17	38	610
Wiek				
do 24 lat	40	17	43	161
25-34	52	20	28	206
35-44	51	24	25	273
45-54	49	24	27	172
55-64	51	15	34	161
65 lat i więcej	38	14	47	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	46	14	40	429
Miasto do 20 tys.	44	24	32	137
od 21 do 100 tys.	53	16	32	230
101-500 tys.	47	26	27	235
501 tys. i więcej mieszk.	48	29	24	124
Region				
Północny	47	22	31	135
Zachodni	45	29	26	121
Środkowozachodni	47	18	35	174
Środkowy	40	22	38	198
Wschodni	48	19	33	142
Południowo-wschodni	52	11	37	166
Południowo-zachodni	51	19	30	225
Wykształcenie				
Podstawowe	43	12	45	356
Zasadnicze zawodowe	55	18	27	329
Średnie	44	25	30	366
Wyższe	49	30	21	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	50	33	17	103
Prac. umysł. niż. szczebla	55	22	23	105
Pracownicy fiz. - umysł.	39	27	34	82
Robotnicy wykwalifikowani	55	20	26	142
Robotnicy niewykwalifik.	53	13	34	54
Rolnicy	50	22	27	71
Prywatni przedsiębiorcy	63	9	28	36
Bierni zawodowo				
Renciści	38	23	38	132
Emeryci	44	15	41	214
Uczniowie i studenci	36	15	49	74
Bezrobotni	48	16	36	69
Gospodynie domowe i inni	48	14	38	77
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	50	21	29	137
Sektor państwowy	48	27	25	126
Sektor prywatny	55	21	24	257
Spółdzielczość	45	27	28	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	53	15	32	173
201 - 325	48	18	34	213
326 - 449	51	18	32	204
450 - 599	41	23	34	175
Powyżej 599 zł	49	26	25	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	43	21	37	351
Średnie	48	17	35	530
Dobre	52	23	25	277
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	65	5	29	53
Raz w tygodniu	55	15	30	581
Kilka razy w miesiącu	43	18	39	149
Kilka razy w roku	38	26	37	272
W ogóle nie uczestniczy	30	38	32	104
Poglądy polityczne				
Lewica	34	34	32	233
Centrum	45	23	32	329
Prawica	67	11	22	382
Trudno powiedzieć	30	14	55	215

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie **działał sprawniej i skuteczniej?**

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	21	34	1159
Płeć				
Mężczyźni	46	26	28	549
Kobiety	42	18	40	610
Wiek				
do 24 lat	45	17	38	161
25-34	45	26	29	206
35-44	44	27	29	273
45-54	47	20	32	172
55-64	45	21	34	161
65 lat i więcej	38	14	47	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	41	19	40	429
Miasto do 20 tys.	44	20	36	137
od 21 do 100 tys.	48	16	36	230
101-500 tys.	45	29	25	235
501 tys. i więcej mieszk.	44	28	28	124
Region				
Północny	42	23	34	135
Zachodni	44	21	34	121
Środkowozachodni	40	25	36	174
Środkowy	41	20	39	198
Wschodni	43	26	31	142
Południowo-wschodni	46	14	40	166
Południowo-zachodni	50	22	28	225
Wykształcenie				
Podstawowe	39	14	48	356
Zasadnicze zawodowe	53	21	26	329
Średnie	42	27	31	366
Wyższe	45	30	25	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	43	31	26	103
Prac. umysł. niż. szczebla	50	26	25	105
Pracownicy fiz. - umysł.	39	31	30	82
Robotnicy wykwalifikowani	49	23	28	142
Robotnicy niewykwalifik.	51	17	33	54
Rolnicy	37	29	35	71
Prywatni przedsiębiorcy	65	11	24	36
Bierni zawodowo				
Renciści	41	21	38	132
Emeryci	39	17	44	214
Uczniowie i studenci	34	21	45	74
Bezrobotni	46	20	34	69
Gospodynie domowe i inni	53	8	39	77
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	43	28	28	137
Sektor państwowy	47	23	30	126
Sektor prywatny	51	23	25	257
Spółdzielczość	47	36	17	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	49	17	34	173
201 - 325	41	26	33	213
326 - 449	47	20	33	204
450 - 599	37	25	38	175
Powyżej 599 zł	48	25	27	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	38	24	38	351
Średnie	45	19	36	530
Dobre	50	23	27	277
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	70	8	22	53
Raz w tygodniu	50	16	34	581
Kilka razy w miesiącu	41	23	37	149
Kilka razy w roku	35	29	36	272
W ogóle nie uczestniczy	28	36	36	104
Poglądy polityczne				
Lewica	27	42	31	233
Centrum	38	25	37	329
Prawica	67	11	23	382
Trudno powiedzieć	31	13	56	215

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny Sejm w porównaniu z Sejmem poprzedniej kadencji będzie **lepiej reprezentował interesy społeczeństwa?**

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	48	24	29	1159
Płeć				
Mężczyźni	50	27	23	549
Kobiety	46	21	34	610
Wiek				
do 24 lat	57	19	24	161
25-34	51	27	23	206
35-44	45	27	28	273
45-54	46	29	24	172
55-64	51	20	29	161
65 lat i więcej	38	17	44	185
Miejsce zamieszkania				
Wieś	48	19	34	429
Miasto do 20 tys.	48	28	24	137
od 21 do 100 tys.	47	24	29	230
101-500 tys.	46	28	25	235
501 tys. i więcej mieszk.	50	26	23	124
Region				
Północny	42	25	33	135
Zachodni	46	32	22	121
Środkowo-zachodni	46	23	31	174
Środkowy	46	21	33	198
Wschodni	43	30	27	142
Południowo-wschodni	58	13	28	166
Południowo-zachodni	49	26	25	225
Wysztalcenie				
Podstawowe	44	18	38	356
Zasadnicze zawodowe	58	21	21	329
Średnie	43	29	28	366
Wyższe	42	35	23	108
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	40	36	24	103
Prac. umysł. niż. szczebla	47	28	25	105
Pracownicy fiz. - umysł.	40	37	24	82
Robotnicy wykwalifikowani	58	21	22	142
Robotnicy niewykwalifik.	56	17	28	84
Rolnicy	45	36	18	71
Prywatni przedsiębiorcy	62	23	15	36
Bierni zawodowo				
Renciści	40	23	37	132
Emeryci	45	18	36	214
Uczniowie i studenci	52	16	32	74
Bezrobotni	51	15	34	69
Gospodynie domowe i inni	52	18	31	77
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	43	29	28	137
Sektor państwowy	44	29	27	126
Sektor prywatny	55	26	19	257
Spółdzielczość	56	24	20	26
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	48	20	32	173
201 - 325	48	28	24	213
326 - 449	52	22	27	204
450 - 599	42	25	33	175
Powyżej 599 zł	50	29	21	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	24	32	351
Średnie	47	23	31	530
Dobre	53	26	21	277
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	68	8	24	53
Raz w tygodniu	52	19	28	581
Kilka razy w miesiącu	49	21	30	149
Kilka razy w roku	41	29	30	272
W ogóle nie uczestniczy	27	46	27	104
Poglądy polityczne				
Lewica	28	47	25	233
Centrum	44	25	31	329
Prawica	71	12	17	382
Trudno powiedzieć	33	16	51	215

Tabela 9. Czy, Pana(i) zdaniem, w nowym Sejmie będzie więcej sporów i konfliktów niż w Sejmie poprzedniej kadencji czy też mniej?

(%)

	Więcej	Tyle samo	Mniej	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	46	23	20	11	1159
Płeć					
Mężczyźni	50	20	21	9	549
Kobiety	43	25	19	13	610
Wiek					
do 24 lat	39	32	17	12	161
25-34	44	29	18	9	206
35-44	53	22	17	9	273
45-54	51	16	26	7	172
55-64	49	15	26	10	161
65 lat i więcej	40	20	18	22	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	44	27	18	11	429
Miasto do 20 tys.	53	17	19	11	137
od 21 do 100 tys.	47	20	22	11	230
101-500 tys.	47	18	24	11	235
501 tys.i więcej mieszk.	43	27	16	14	124
Region					
Północny	54	20	12	14	135
Zachodni	36	29	21	14	121
Środkowozachodni	51	19	21	9	174
Środkowy	44	22	19	16	198
Wschodni	53	25	17	5	142
Południowo-wschodni	42	25	25	9	166
Południowo-zachodni	46	21	22	11	225
Wykształcenie					
Podstawowe	43	20	19	17	356
Zasadnicze zawodowe	48	21	22	9	329
Średnie	46	26	18	10	366
Wyższe	55	19	23	3	108
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	62	17	18	4	103
Prac.umysł.niż.szczebla	45	33	17	5	105
Pracownicy fiz.- umysł.	47	26	19	7	82
Robotnicy wykwalifikowani	45	24	23	7	142
Robotnicy niewykwalifik.	50	22	19	9	54
Rolnicy	54	19	19	8	71
Prywatni przedsiębiorcy	28	20	42	11	36
Bierni zawodowo					
Renciści	54	18	17	11	132
Emeryci	43	18	21	18	214
Uczniowie i studenci	37	23	18	23	74
Bezrobotni	38	32	19	11	69
Gospodynie domowe i inni	42	25	18	14	77
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	56	19	20	5	137
Sektor państwowy	48	24	20	8	126
Sektor prywatny	43	25	24	8	257
Spółdzielczość	53	18	23	5	26
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 200 zł	44	21	18	17	173
201 - 325	51	17	19	14	213
326 - 449	46	20	25	9	204
450 - 599	50	26	17	7	175
Powyżej 599 zł	47	23	21	9	213
Ocena własnych war. mater.					
Złe	47	22	16	14	351
Średnie	47	21	21	11	530
Dobre	45	25	21	8	277
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	29	15	38	17	53
Raz w tygodniu	45	23	22	10	581
Kilka razy w miesiącu	36	33	19	13	149
Kilka razy w roku	53	19	18	10	272
W ogóle nie uczestniczy	61	17	7	14	104
Poglądy polityczne					
Lewica	64	21	11	4	233
Centrum	49	25	17	8	329
Prawica	37	22	32	9	382
Trudno powiedzieć	39	22	11	27	215